

ISO-toiminta

toimintasuunnitelma

2019–2020

esipuhe

Sosiaalialan osaamisen kehittämässä panostamme vaikuttavaan viestintään ja vahvistuvaan sosiaalityöhön. Mitä sosiaalityö on? Sosnet-yliopistoverkosto on suomentanut kansainvälisesti hyväksytyyn sosiaalityön määritelmän, josta tässä poiminta:

”Sosiaalityö on professio ja tieteenala, jolla edistetään yhteiskunnallista muutosta ja kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen voimaantumista ja valtaistumista. (...) Sosiaalityössä työskennellään ihmisten ja rakenteiden parissa elämän ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi.”

Sosiaalityöllä on paikkansa yhteiskunnallisissa uudistuksissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon hyvässä tulevaisuudessa. Vuoden 2017 lopulla herättelimme eri tahoja kehittämistyöhön Sosiaalityön vuoro – keskusteluja ajassa -julkaisulla. Pian sen jälkeen lähdimme Kainuun ja Etelä-Savon joukkueiden kanssa uudistamaan aikuissosiaalityön arkea. Tavoitteenamme ovat osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat kokeilut - työ jatkuu edelleen. Etenemistä voi peilata sosiaalityön määritelmään: mitä selvemmin käytännössä näkyvät aidon sosiaalityön tunnuspiirteet, sitä paremmin onnistumme.

Sanotaan, että hyvällä työllä on tekijänsä. Siihen on lisättävä, että hyvällä työllä on myös johtajansa – tämä pätee myös sosiaalialalla. Johtamisen merkitys korostuu, kun työ on suurten muutosten kohteena. Tietojohdamisen vaateet kirittävät yhä järjestelmällisempään ja yhtenäisempään tiedonhallintaan. Tiedonhallinnan tarpeet osoittavat digitalisoinnin välttämättömyyden. Osaamisen kehittäminen on avain siihen, että asiantuntijat löytävät yhdessä paremman tulevaisuuden johtolangat. Tulevaisuustietä valaisemaan tarvitaan tutkimusta. Tutkimustietoon perustuvan kehittämisen varmistamiseksi tarvitaan asianmukaiset voimavarat koko maassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittäminen on joukkelaji, jossa jokaisen panoksella on väliä.

Tule mukaan yhteiskunnallisesti arvokkaaseen työhön!

Kuopiossa 6.3.2019

Tarja Kauppila
johtaja
ISO

Asiantuntevaa UUDISTUSTYÖTÄ

Osaamiskeskuksen lakisäätö (L 1230/2001) tehtävä on yhteiskunnallisesti merkittävä: edistää sosiaalialan perus- ja erityisosaamista sekä turvata erityis- ja asiantuntijapalveluja. Tässä onnistuminen edellyttää yhteiskuntatieteelliseen tietoon, sosiaalialan asiantuntemukseen sekä toiminta-alueen tarpeiden ja mahdollisuuksien tuntemukseen nojautavaa yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisessa ja osaamisen kehittämisessä niin lakisäätö kuin julkinen rahoitus ovat alueellisesti kattavan, riittävän vahvan ja kustannusvaikuttavan toiminnan ehtoja myös jatkossa.

ISO-työtä suuntaa vuoteen 2030 ulottuva visio, jonka mukaan itäsuomalaisten hyvässä arjessa toteutuvat ihmisarvo ja oikeudenmukaisuus sekä osallisuus ja yhteisöllisyys. Kehittämiskumppanuus vahvistaa osaamista, vaikuttavuutta ja vastuullisuutta sosiaalialalla.

Teemme tulevaisuutta osallistamalla ennakoivasti uudistuksiin ja kerromme edistysaskelista monikanavaisesti. Keskeiset kehittämisteemat ovat sosiaalinen sote-uudistuksessa sekä systemaattisuus sosiaalialan tiedonhallinnassa. Teemme tutkimuksen, koulutuk-

sen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan yhteistyötä konsultaatioissa, hankkeissa ja verkostoissa. Pidämme verkostot ajantasalla. ISO-viestintä välittää ja varmistaa sosiaalista näkökulmaa.

Sote-uudistuksen myötä sosiaalityön ja sen johtamisen kehittäminen ovat lähivuosina keskeisiä. Uudistamme jo aikuissosiaalityötä ISO SOS – Osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat kokeilut -hankkeessa (ESR). Toimimme valtakunnallisen Sosiaalialan tulevaisuus -ohjelman selvityksen (STM) suunnittelun ja toimeenpanon tukena.

Toimimme sosiaalialan digitalisoinnin ja tietojohdamisen osaamisen edistämiseksi. Osallistumme osaamiskeskusten yhteistyöhön esimerkiksi Kansa-koulu II -hankkeessa (THL/OPER), joka kehittää kirjaamisosaamista varmistaen asiakasasiakirjalain toteutumista.

Kohdennamme asiantuntijatyötä valtakunnallisten ja alueellisten uudistusten selvityksiin, suunnitteluun, toteutukseen ja ohjaukseen. Arvostamme palautetta ja kehitämme työtämme jatkuvasti. Huolehdimme osaltamme asiantuntijoiden sitouttamisesta muutosmulleryksissä. Hyvä tulevaisuus on taitavien tehtävä - tule mukaan!

Vaikuttava viestintä ON VALTTIA

ISO:n toiminnassa viestinnällä on ollut vahva rooli jo vuosien ajan. Strategiassa jokainen työntekijä on vastuutettu ja valtuutettu toteuttamaan monipuolista viestintää. Viestinnän suunnitelmallinen ja järjestelmällinen toteuttaminen on tärkeä osa ISO:n arkea.

ISO-viestinnässä panostetaan avoimeen vuorovaikutukseen eri foorumeilla. Monikanavaisessa viestinnässä on pyritty kertomaan sosiaalialan kehittämiseen liittyvistä asioista mahdollisimman yleiskielisesti. Keskustelua käydään live-tapaamisten lisäksi etäyhteyskoko- kouksissa sekä [Facebookissa](#), [Twitterissä](#) ja [ISOblogissa](#).

Pidämme tärkeänä viestiä asioista ymmärrettävästi, monipuolisesti ja oikea-aikaisesti. Viestinnän merkitys sekä läpinäkyvyyden ja avoimuuden vaatimukset korostuvat entisestään maakunta- ja sote-uudistuksen myötä, aivan kuten uudistuksen projektijohtaja Päivi Nerg toteaa [kolumnissaan](#) (Valtiovarainministeriö 9.1.2019).

[ISOuutiset](#) tarjoaa tilaajilleen tuoreimmat nostot sosiaalialan ajankohtaisista asioista suoraan sähköpostiin. Tilaa uutiskirje tästä linkistä: <http://isonet.mailpv.net/>.

Verkkosivuiltamme (www.isonet.fi) löydät viimeisimmät kuulumiset ISO:n toiminta-alueelta sekä valtakunnan tasolta esimerkiksi sote-uudistuksesta, tiedonhallinnasta ja sosiaalityöstä. Lisäksi ISO-yhdistyksen jäsenorganisaatiot markkinoivat avoimia työpaikkojaan ISO:n [Ajankohtaista-sivulla](#).

Vuoropuhelua on koottu ISO:ssa myös kirjojen kanssa. Aiemmin on julkaistu artikkelikokoelma [Sosiaalityön vuoro – keskusteluja ajassa](#). Tuolle julkaisulle suunnitellaan jatkoa sosiaalityön uudistusaskelista.

Myös ISO:n johtotiimin työskentelyssä vuorovaikutus on tärkeää. Tiimitymistä ja työhyvinvointia edistävät yhteinen tekeminen ja kokemusten jakaminen myös työpaikan ulkopuolella. Näihin panostetaan esimerkiksi henkilöstön yhteisillä kulttuurikokemuksilla sekä opinto- ja virkistysmatkoilla.

ISO:n maksuton kevätseminaari järjestetään Kylpylä-hotelli Kunnonpaikassa 22.5.2019. Seminaarin pääteema on vaikuttavuus. Lisäksi seminaarissa tuodaan esille taloussosiaalityön näkökulmia sekä uudenlaisia sosiaalityön toimintatapoja ja asiakastyötä helpottavien sähköisten sovellusten kokeiluja.

Sosiaalityötä SELKEYTTÄMÄSSÄ

Sosiaalityön kehittäminen ja uudistaminen ovat osa ISON perus- ja hanketyötä. Palvelujärjestelmän ja yhteiskunnan muutokset edellyttävät työn osaamisperustan ja käytännön työntekijöiden valmiuksien vahvistamista. Tavoitteena on herätellä uudenlaista ajattelua sekä luoda keinoja tehdä vaikuttavaa ja asiakaslähtöistä sosiaalityötä. Lisäksi panostetaan työn onnistumisen ja tulosten arviointiin.

[ISO SOS -hanke](#) on merkittävä ponnistus sosiaalityön kehittämisessä. Hanketta toteutetaan yhteistyössä ISON, Essoten, Kainuun soten, Pieksämäen kaupungin ja Sosterin kanssa. Yhtenä tärkeimmistä kehittämissä kohteista on aikuissosiaalityön vaikuttavien käytäntöjen kehittäminen. Näitä etsitään asiakaskohtaisesta työskentelystä, ryhmätoiminnoista ja osallistavista menetelmistä. Dialogisuusvalmennus jatkuu syksyyn 2019.

Vaikuttavuuden esille tuomiseksi hankkeessa kokeillaan [Kykyviisaria](#), [Aikuisväestön hyvinvointimittaria](#) ja [ESY-mittaria](#). Osana asiakastyöskentelyä mittarikokeiluun osallistuu yli neljäkymmentä sosiaalityöntekijää ja sosiaaliohjaajaa Etelä-Savosta ja Kainuusta.

Aikuissosiaalityön asiakkaille on suunniteltu 14 ryhmää. Toteutuksessa olennaisia ovat toiminnallisuus, osallisuus ja elämäntilanteen tuki. Tutkimme, mitkä asiat ryhmätoiminnassa ovat vaikuttavia.

Asiakastyön uudistamisen ohella jatketaan jalkautuvan työskentelyn kehittämistä. Kokemuksia jalkautumisesta ja sen hyödyistä haetaan asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta. Jalkautuminen on myös tärkeä osa rakenteellisen sosiaalityön havaintotiedon tuottamista. Tavoitteena on jalkautua parisataa kertaa ja tavoittaa niillä 800 asiakasta ja/tai yhteistyökumppania. Sosiaalityöntekijöiden näkyvyyttä lisätään yhtenäisellä viestinnällä (alueiden some-kanavat; [Essote](#) ja [Kainuun sote](#)) ja pukeutumisella (huomioliivit, hupparit).

Rakenteellisen sosiaalityön ymmärrystä ja tiedon tuottamista sosiaalisista ongelmista vahvistetaan. Epäkohtia täytyy osata myös ratkoa. Sotkamon kokeilussa sosiaalityö välittää tietoa kunnan sosiaalisista ongelmista. Tavoitteena on löytää tahot, joilla on valtaa muuttaa sosiaalisia rakenteita. Etelä-Savossa ja Kainuussa luodaan esimiesten ja työntekijöiden kanssa toimintamallit tiedon tuottamiseen ja rakenteiden

muuttamiseen. ISO panostaa sosiaalityön tutkimusperustaisen toiminnan vahvistamiseen.

Tulevina vuosina sosiaalityön kehittämisessä hyödynnetään ISO SOS -hankkeen kokemuksia. Hankkeesta saadaan tietoa siitä, mikä sosiaalityön arjessa toimii. Toisaalta löydetään myös sosiaalityön varjokohtia, joihin kehittämistyötä kohdennetaan jatkossa. Toimintamallien levittäminen ja kehittämismyönteisyyden lisääminen koko ISON toiminta-alueella ovat seuraavat askeleet.

Sosiaalityön tunnetuksi tekeminen on yksi ISO SOS -hankkeen kehittämiskohde. Hankkeen aikana viestinnästä ja näkyvyyden lisäämisestä on saatu hyviä kokemuksia ja näitä voidaan levittää laajemmin. Tutkimuksellisen työotteen edistäminen vahvistaa työn kehittämisessä tarvittavaa tietopohjaa. Tärkeää on, että tieto välittyy omaa työtä laajemmalle.

Hanketyön ja muun sosiaalityön kehittämisen tuloksia ja antia pääsee kuulemaan ISON järjestämissä keväät- ja syysseminaareissa. Toukokuussa kokoonnutaan erityisesti vaikuttavuuden teemojen ääreen Kunnonpaikkaan. Marraskuussa järjestämme näillä näkymin

kaksipäiväisen seminaarin, jossa on asiaohjelman lisäksi myös työhyvinvointiin liittyvää ohjelmatarjontaa. ISO SOS -hankkeen alueelliset päätösseminaarit pidetään jokaisella osatoteuttaja-alueella ja niihin kootaan paikallisemmin kehittämistyön antia.

Taloussosiaalityö on nouseva kehittämisalue sosiaalityössä. Taloudenhallinnan ongelmat voivat kärjistyessään aiheuttaa suuria hankaluuksia ihmisten elämässä. Sosiaalityössä on tärkeää ottaa talousasiat puheeksi riittävän varhain ja auttaa asiakkaita tarpeen mukaan myös muiden palvelujen pariin. ISOssa luodaan tukimateriaalia taloudellisten asioiden puheeksi ottoon ja selvittämiseen niin asiakkaille kuin työntekijöille.

ISO on mukana Itä-Suomen yliopiston opetusosiaalikeskusten toiminnassa. Vuosittaiset sosiaalityön opiskelijoiden ISO-vierailut on koettu tulokselliseksi toiminnaksi. ISO tarjoaa harjoittelumahdollisuuksia yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijoille.

Tiedonhallinnan YHTENÄISTÄMINEN

Sosiaalialan tiedonhallinnan kansallinen kehittämistyö jatkuu sosiaalialan osaamiskeskusten [Kansa-koulu II -hankkeessa](#) vuoden 2019 loppuun. Tavoitteena on vahvistaa sosiaalihuollon henkilöstön määrämuotoisen kirjaamisen osaamista ja siten sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanoa.

Kansa-koululla ennakoidaan sosiaalihuollon siirtymistä Kanta-palveluiden käyttäjäksi. Hankkeessa järjestetään valmennusta sote-esimiehille, yksityisille sosiaalipalvelujen tuottajille, koulutusorganisaatioille sekä asiakirjahallinnosta vastaaville henkilöille ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjille. Näin valmistaudutaan muutoksiin, joita julkisten ja yksityisten sosiaalipalveluja tuottavien organisaatioiden täytyy toteuttaa ennen Kanta-palveluiden käyttöönottoa.

Tänä vuonna järjestetään kirjaamisvalmentajien valmennusta yksityisten palveluntuottajien ja koulutusorganisaatioiden henkilöstölle. Ryhmistä valmistuvat valmentajat pääsevät mukaan maakunnallisten valmentajaverkostojen toimintaan. Verkostoihin tuodaan ajankohtaista tietoa kansallisesta sosiaalihuol-

lon tiedonhallinnan kehittämisestä ja maakunnallisen kehittämisen tilanteesta. Näin pidetään yllä kirjaamisosaamista ja levitetään tietoa valmentajien omiin organisaatioihin.

Sote-esimiesten [Kirjaamisvalmennuksen tietopaketti -webinaari](#) tavoittaa esimiehet valtakunnallisesti ja on vapaasti katsottavissa. Lisäksi esimiehille on tarjolla avoimia kyselytunteja, joissa käsitellään tietopaketin pohjalta nousseita kysymyksiä. Pääkäyttäjien ja arkistonhoitajien tietopaketteja toteutetaan etäyhteydellä. Lisäksi pidetään nykytilan kartoituksen työkalun kyselytunteja.

Pohjois-Savossa jatketaan sosiaalijohdon ja tiedonhallinnan asiantuntijoiden yhteisiä työkokouksia. ISO on mukana myös Itä- ja Keski-Suomen yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon ICT-kehittämistyöryhmässä (YTA-ICT). ISO on mukana sosiaalialan osaamiskeskusten yhteisessä tiedonhallinnan kehittämisessä myös jatkossa.

Yhteiskehittämisen VOIMAA

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa ([LAPE](#)) aloitettu työ jatkuu valtakunnallisesti juurruttamisen ja yhteensovittavan johtamisen teemoilla. Sosiaali- ja terveystoimen, sivistystoimen sekä järjestöjen johto ja päättäjät on kutsuttu LAPE-akatemiaan. Siinä johtoa valmennetaan uudelleen toimintaympäristön ja johtamisen haasteisiin. LAPE-muutosagentit työskentelevät maakunnissa vielä tämän vuoden. He ovat saaneet työparikseen yhteistyöalueiden [kunta-agentit](#), joiden tehtävänä on erityisesti yhteistyö sivistystoimen kanssa.

Yhteiskehittäjä kokoaa yhteen lastensuojelun kehittäjiä ja keskeisiä kehittämiskumppaneita maakunnista. Verkostotapaamisissa käsitellään lastensuojelun ajankohtaisia teemoja ja tuetaan lastensuojelun kehittämistä. Verkostoja koordinoivat THL ja ISO. Osaamis- ja tukikeskusrakenteen (OT) suunnittelu jatkuu ja sosiaalialan osaamiskeskukset ovat yhteistyössä mukana.

ISON verkostot ovat muovautuneet alueellisten ja osin valtakunnallisten tarpeiden mukaan. ISON strategisten kehittämisteemojen pohjalta teemme yhä tar-

kemmin kohdennettua asiantuntijayhteistyötä. Keskitämme muutamien osaamisalueiden kehittämiseen verkostojen kanssa.

ISON alueella toimii jo useita sote-kuntayhtymiä, joilla on omia verkostoja. ISO tarjoaa näihin erityisasiantuntemusta, välittää tietoa muiden alueiden etenemisestä sekä valtakunnallisesta tilanteesta. Hankkeiden kautta muodostuu uusia verkostoja, joissa ISO toimii. Verkostoissa toimitaan joustavasti toimintaympäristön ja yhteisten tavoitteiden mukaan.

Lisätietoja verkostojen toiminnasta:

<https://www.isonet.fi/kehittamisverkostot>

ISO-yhdistys TAUSTATUKENA

ISO-toiminnan taustayhteisönä ja työnantajatuhona toimii ISO-yhdistys eli Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksen kotipaikka on Kuopio.

ISO-yhdistyksen keskeisenä tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen kehittämiseksi sekä sosiaalialan erityis- ja asiantuntijapalveluiden turvaamiseksi. Sote-muutosten myllerryksessä on tärkeä varmistaa, että sosiaalialan osaamisen kehittäminen on vakuuttavasti mukana tulevaisuuden kehittämisrakenteissa.

Tällä hetkellä yhdistykseen kuuluu neljän maakunnan alueelta 72 jäsentä, joista 68 on yhteisöjäseniä. Jäseniksi voivat hakeutua oikeustoimikelpoiset yhteisöt, jotka hyväksyvät yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. ISO-hallitus päättää jäsenyydestä hakemusten pohjalta.

ISON toimintasuunnitelman ja -kertomuksen lisäksi jäsenille toimitetaan sähköisesti ISOuutiset sekä tulo- ja painos asiantuntijatyön verkkojulkaisuista. ISON

maksullisiin seminaareihin osallistuminen tarjotaan jäsenille muita edullisemmalla hinnalla. ISO-hallitus on merkittävä kehittämistoiminnan vaikuttamisen paikka.

Kuntien/kuntayhtymien jäsenmaksu on porrastettu asukasmäärän mukaisesti. Yhdistyksille ja muille yhteisöille on määritelty kiinteä jäsenmaksu. Jäsenyys vahvistetaan maksun suorittamisen jälkeen.

ISO-yhdistys vastaa osaamiskeskuksen varainhankinnasta. Kannatusluonteisten jäsenmaksujen lisäksi yhdistys voi hakea avustuksia ja apurahoja sekä vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja.

Ajankohtaista lisätietoa yhdistyksestä löydät Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen verkkosivuilta: <https://www.isonet.fi/iso-yhdistyksen-hallitus>

Tervetuloa yhdistykseen ja mukaan tukemaan yhteiskunnallisesti merkittävää kehittämistyötä!

ISOuutiset TUO UUTISNOSTOT SÄHKÖPOSTIISI

ISON uutiskirje ISOuutiset välittää tuoreimmat sosiaalialan kehittämiseen liittyvät uutisnostot suoraan sähköpostiisi.

Huolehdihan, että myös sinä olet seuraavan uutiskirjeen postituslistalla tilaamalla ISOuutiset tästä linkistä:

<http://isonet.mailpv.net/>

Yhteystiedot

Tarja Kauppila
johtaja
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 754 3333
e-mail: tarja.kauppila@isonet.fi

Sirpa Caunter
hallinto- ja viestintäasiantuntija
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 288 3230
e-mail: sirpa.caunter@isonet.fi

Päivi Malinen
erityisasiantuntija,
sosiaalityö
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 024 6415
e-mail: paivi.malinen@isonet.fi

Timo Hankosalo
erityisasiantuntija,
projektipäällikkö
ISO SOS -hanke
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 555 5478
e-mail: timo.hankosalo@isonet.fi

Seija Okulov
projektitutkija
ISO SOS -hanke
Tulliportinkatu 34 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. +358 44 012 4331
e-mail: seija.okulov@isonet.fi

Tilaa ISOuutiset
sähköpostiisi:

<http://isonet.mailpv.net>